

Verhalende teksten in het kader van communicatief moedertaalonderricht.

Ongeveer alle activiteiten in het moedertaalonderricht hebben rechtstreeks of onrechtstreeks te maken met een of andere vorm van 'taal' en dus met communicatie. Daarom zou elk moedertaalonderricht communicatie-onderwijs moeten zijn, in die zin dat het de leerlingen door middel van training in het luisteren, spreken, lezen en schrijven vaardiger maakt in het hanteren van het communicatieproces.

Communicatie verloopt volgens een vrij ingewikkeld proces van interacties tussen zender(s) en ontvanger(s) die de intentie hebben elkaar boodschappen of meta-boodschappen toe te sturen via een door hen uitgekozen medium. Of deze boodschappen het gewenste effect sorteren, is afhankelijk van de coderings- en decoderingscapaciteit van zender en ontvanger, van de accuraatheid van hun tekenrepertorium, van de relatieve onvolmaaktheid van het medium en van de validiteit van de terugkoppeling.

In verhalende teksten functioneert dit complexe proces als het ware in het kwadraat : zender, boodschap en ontvanger worden verdubbeld. Bovendien wordt de aard van een tekst (mede) bepaald door de nadruk die op één of meer elementen van het communicatieproces komt te liggen.

Literatuuronderricht kan en mag niet voorbijgaan aan deze communicatiegebondenheid van teksten. Deze communicatiegebondenheid inzichtelijk maken en er de leerlingen leren mee werken leidt wellicht niet enkel tot een grotere communicatievaardigheid maar eveneens tot verhoogde literatuurgevoeligheid.